

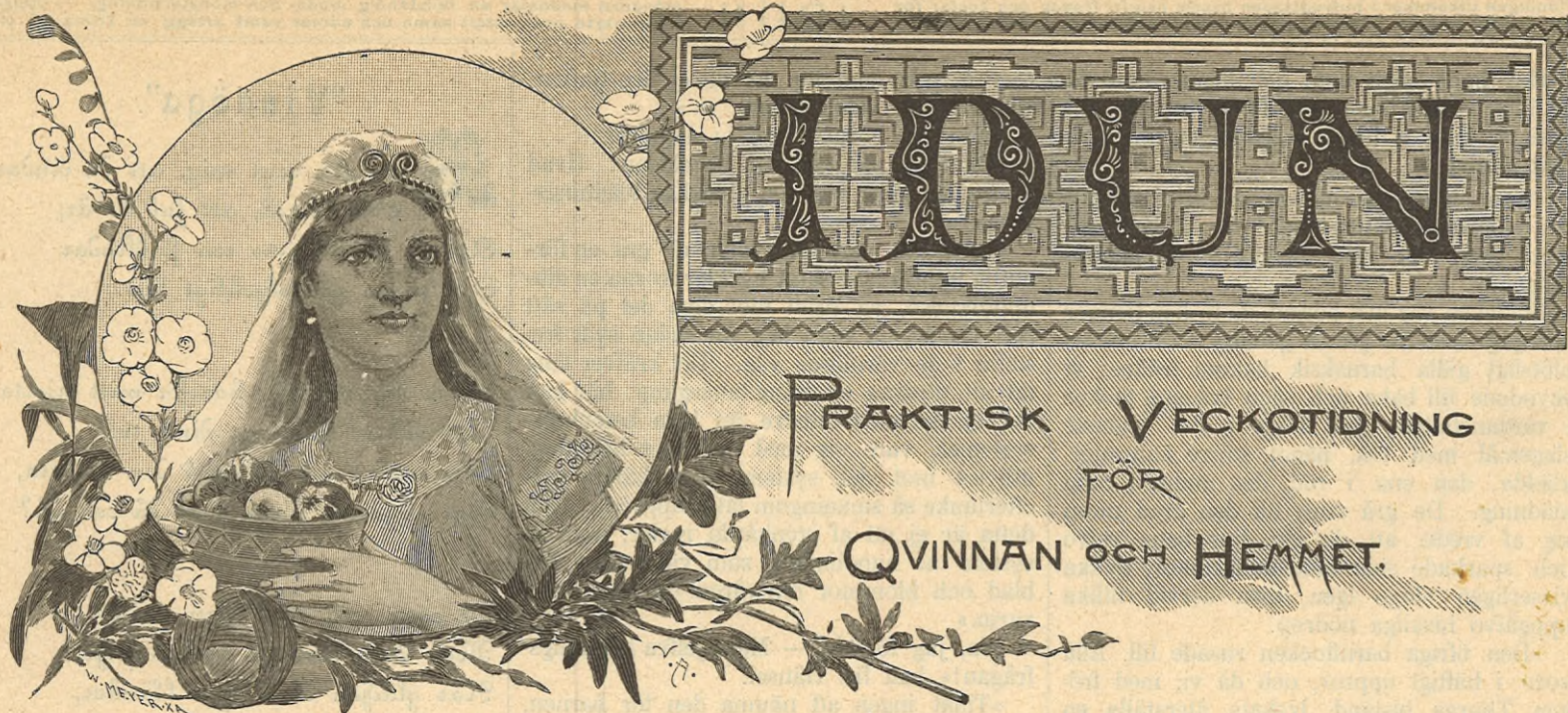

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Marlene

N:r 42.

Fredagen den 19 oktober 1888.

1:sta årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen försnummerförsäljning!</p>	<p>Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9-10 och 4-5. Allm. Telef. 6147.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Sista numret i hvarje månad innehåller en fullständig mode- o. mönstertidning.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i de större bok- lådorna samt å tidningskontoren.</p>
---	---	---	--	---

Men om ock ekens blad till jorden falla,
om höstens vindar gröna skruden röfva,
en nyfödd vår den dock på nytt skall löfva.

Heinrich Heine.

Välmening.

Af Ave.

Några dagar efter den, då fru Haraldson hållit sitt första — hon sade då sjelf sitt första och troligen sista — föredrag, erhöilo hon och jag en vänlig inbjudning att deltaga i en utfärd tillsammans med barnen i den förr omnämnda välgörenhetsanstalten. Målet för utfärden var en skog, dit man kunde komma på jernväg.

Under den ett par timmar långa resan sågo vi ej en skynt af barnen; de voro inhysta i en kupé, innan vi anlände till stationen, och med vänligt våld och en glädlig hemlighetsfullhet blefvo vi af vårdanstaltens beskyddarinnor hindrade att närma oss denna jernvägsvagn. Det var fråga om någon öfverraskning, det syntes tydligt.

Jag har en viss fasa för alla arrangerade öfverraskningar, emedan de sällan öfverensstämma med smaken hos den, för hvilken de blifvit tillstålda; men då jag kände, hur innerligt tacksam fru Haraldson är för hvarje ärligt menad vänlighet, lade jag ej nu vidare vikt vid saken.

»Åh se! Åh, kära, snälla vänner, Gud välsigne er!» utbrast fru Haraldson strålade lycklig, då vi, utkomna ur vår kupé, sågo en stor flock flickor i olika dräkter hoppa ned på perrongen.

»Som ni ser, ha vi tagit edra ord till hjertat, fru Haraldson,» sade en af fruarna; »vi ha afskaffat den der slafdräkten.»

Fru Haraldson tryckte hårdt fruns hand, hon var i ögonblicket allt för rörd för att kunna på annat sätt uttrycka sin glädje. Der blef nu ej heller taladt mera om saken, utan följde vi alla med barnen in i skogen, för att först och främst hålla en liten festmåltid tillsammans med dem.

Der låg en tung tryckande stämning öfver denna måltid i det gröna; det var som om luften varit tung af undertryckt gråt och qväfda snyftningar, oakadt alla damerna voro muntra och vänliga mot barnen. Det var blott anstaltens föreståndarinna samt hennes närmaste biträde, hvilka tycktes lida af samma dåliga lynne som de små.

»De äro blyga och försagda, det ger sig, bara leken kommer i gång!» hviskade en af fruarna.

Men ingen lek ville komma rätt i gång, hur vi äldre än ansträngde oss. Barnen tillkastade hvar andra fiendliga blickar, slöto sig i grupper, så de i röda bomullsklädningsarna stodo i en klunga, de rutiga i en, de i »peppar och salt» i en o. s. v., och det var blott på föreståndarinnans uttryckliga befallning, som en af dessa senare bjöd upp en af de röda i ringdansen.

»Det går bäst om barnen få leka allena; vi äldre äro bara i vägen,» sade en äldre godlynt fru. »Sätt i gång enkleken, fröken Thora, så går det af sig sjelf sedan! Vi se oss om i skogen en stund.»

Den vänliga frun tog mig under armen; snart spredo vi äldre oss i små grupper och doldes af de breda granarna, mellan hvilka här och der en smärt hvitstammig björk höjde sin fina krona.

Det var dock blott en låtsad promenad i spridd ordning, denna, ty efter en kvarts vandring möttes vi alla på en liten öppen plats, der lemonad och småbröd väntade oss.

»Fru Haraldson! — Hvar är fru Haraldson? Hvem skulle föra henne hit?» frågades der lifligt, när man ej såg henne här i kretsen.

»Var det inte fröken Benner, som utbad sig den glädjen?»

»Jo, men fru Haraldson såg — Jag menar, hon önskade ensam på afstånd se på

barnens lekar.» Den unga damen var tydligen missnöjd med min vän.

Det var så föga likt fru Haraldson att lyssna i smyg på något, så jag anade, det fröken Benner gick en smula bredvid sanningen och att något förefallit, som gaf en annan förklaring öfver min väns återvändande till barnen.

Min ledsagarinna antog visst det samma, ty med ett raskt: »Vi två hemta henne hit!» drog hon mig med sig i riktning mot barnens lekplats. »Jag hör till anstaltens styrelse,» upplyste hon, »och det är min skyldighet att se till hur fröken Thora kommer till rätta med barnen. Jag anar att der varit bråk och att fru Haraldson stannat för att hjälpa henne att skipa rättvisa. Barnen äro ovanligt krångliga i dag,» tilllade hon småleende, »men så är det ju alltid, när man vill visa sina plantor för främmande.»

Lekplatsen bortskymdes ännu för oss af en rad granar, men vi hörde dock derifrån afbrutna ord af något, som liknade häftiga förebråelser. Det var föreståndarinnans röst.

Det var dock troligen blott jag, som här gaf akt på detta, ty fru Hänsel, min ledsagarinna, hade med utropet: »Fru Haraldson! Hvad i Guds namn står på?» ryckt sin arm ur min och försvunnit bakom ett mossigt klippblock, der hon sett en flick af en ljusgrå kjol.

Det kunde ej vara någon småsak, som kommit fru Haraldson att draga sig undan för att gråta — gråta så tyst och så tungt, som hon nu gret här vid klippan, med pannan tryckt mot stammen af en björk, som med sina rötter sprängt graniten.

»Skola vi lemna er ensam?» hviskade fru Hänsel deltagande, då hon såg fru Haraldson kämpa för att återvinna sin fattning.

»Nej, nej stanna!» bad denna. »Jag måste säga fru Hänsel hvad det var.»

Hon hade stigit upp, och medan hon vid en liten rännil, som gled förbi, fuktade sitt ansigte, sade vi henne anledningen till att vi sökt henne.

»Kom, låtom oss då gå, det är ej rätt att låta sällskapet vänta längre på oss, jag skall säga hvad det var, medan vi gå genom skogen.

»Enkleken var just börjad, då fröken Benner och jag veke in på en gånsting. Då hördes plötsligt gälla barnskrik bakom träden; vi skyndade till baka och sågo två små flickor i vårdanstaltens grå dräkt i det vildaste slagsmål med två, något större kamrater, klädda, den ena i röd, den andra i rutig klädning. De grå voro till den grad utom sig af vrede, att de likt djur beto, refvo och sparkade sina motståndarinnor, hvilka visserligen slog igen, men dervid tillika uppgäfvo hiskliga nödrop.

»Den öfriga barnfloken rusade till. Alla voro i häftigt uppror, och då vi, med fröken Thoras bistånd, lyckats återställa en yttre ordning, så hon kunde få veta anledningen till uppträdet, så — —»

»Hvad var det, kära fru Haraldson! Inte behöfver ett litet slagsmål emellan sådana barn göra er så här olycklig!»

»Jo, fru Hänsel, det gör mig mera ondt än jag kan beskrifva, ty af förhöret framgick ju tydligt, att man användt de olika drägterna till *straff* eller *belöning* åt anstaltens flickor. Hur kunde styrelsen komma på en så omenskelig tanke?»

»Det var väl ej er mening, fru Haraldson, att barn skola belönas för sjelfsvåd? De grå ha ej gjort sig förtjenta af annan dräkt.»

Der låg en hetta i fru Hänsels ton, hvilket gjorde, att fru Haraldson fullständigt återvann sitt lugn.

»Det är min enskilda mening, att ingen bör belönas för ett ordentligt och pligttroget uppförande, ty pligt och dygd äro inga handelsvaror, utan egenskaper, hvilka i och för sig äro lyckobringande för alla, som utöfva dem. Här visade nu fröken Thoras sansade förhör tydligt, att de två med röda och rutiga dräkter »belönade» flickorna, som fingro stryk af de grå, under de två senaste veckorna drifvit ett systematiskt hyckleri för att komma åt de vackraste kläderna, samt dertill flere gånger lagt snaror för de två andra, för att bringa dem i vanrykte — Ja, detaljerna kunna vi ju spara. Men det är tungt, mycket tungt, att veta sig hafva — om än i bästa afsigt — vållat de fattiga flickorna nya bittra sorger och, hvad värre är, varit behjelpig till att än ytterligare förvirra deras föreställning om pligt och rättvisa.»

»Ja, men i skolorna belönas ju barn för flit och ett godt uppförande,» invände fru Hänsel.

»Det är just olyckan, kanske just grundskadan i vårt samhällslif och orsaken till många af de olyckor, som följa af slappa eller förvirrade rätts- och pligtsbegrepp. Lär barnet, att upplysning och kunskap är en skatt, hvilken det är en lycka och glädje att förvärfa sig del uti, samt det att vara god och rättsinnad är *den enda* vägen till en framtidsbana, som skall bringa välsignelse åt många eller färre, men säkert frid och förnöjsamhet åt dem, som gå den med Gud. — Lär barn och ungdom detta, låt denna tankegång växa in i de ungas själar, och de skola med afsky vända sig bort, i fall någon ville belöna, det är det samma

som *betala* dem för det de ej äro tjuvar, lögnare eller våldsverkare. —»

»Men der borta vänta ju damerna!»

»Blott ett par ord fru Haraldson! Hvad är *nu* att göra vid den olyckliga klädnings-saken?»

»Låta den vara och gifva de grå en förnuftlig upprättelse samt hycklerskorna en dito upptuktelse, så orätt mot dem det på sätt och vis är, då man lagt en sådan svår frestelse i de värnlösa väg. Det kräfver lång tid att utplåna en vrång tankegång; här kan det ej ske med mindre än hela belönings-systemet, vare sig med ord eller handling, utbytes mot det system, som kärlek och eftertanke så småningom låter uppväxa. Och detta är ej ett af stenhårda regler, utan ett system af handlingar, som växa fram likt blad och blommor om våren, då solen lyser varm.»

»Ja, jag förstår — Men sjelfva klädningsfrågan!» bad fru Hänsel.

»Tillåt ingen att nämna den för barnen, så kanske de glömma den, medan de slita ut straff- och belöningsdrägterna,» sade min vän vemodigt. »Sedan kunna ni ju till en början låta både gossar och flickor draga lott om hvem, som skall ha af det eller det tyget. Intresset för dylikt förlorar sig, då der ej längre lägges större vikt vid saken. Men låtom oss nu icke längre uppehålla de öfriga; det torde allt vara bäst, att vi alla så fort som möjligt återvända till barnen, hvars glädjedag blifvit förstörd genom mitt förvållande.»

»Ditt!» kunde jag ej låta bli att säga. »Du måtte väl ej sörja öfver, att du fick bort den ohyggliga slafdrägten, vet jag?»

»Nej, men du vet nog, hur svårt det kännes, då ens bästa afsigter endast till hälften uppfattas, så att de blott användas till att göra ondt värre,» svarade hon sakta.

Fröken Benner nade troligen under vår frånvaro skildrat slagsmålet emellan flickorna, ty der låg en allvarlig stämning öfver sällskapet, och då vi återvänt till barnens lekplats, der de små stodo i grupper, vresiga och nedslagna, drogo sig flertalet af fruarn till baka under lifliga samtal om belöningsfrågan.

»Känner då ingen något sätt att samla de små kring en gemensam glädje?» frågade då fru Haraldson helt hjertängslig.

Medlet var lätt funnet, och en stund sutto röda, grå och rutiga flickor om hvar andra, ifrigt lyssnande till en underbar folksaga, men knapt var den slut, förr än den gamla splittringen infann sig.

»Såret är så djupt, som jag trodde,» suckade min vän. »Gud gifve, att det måtte läkas med varsamma medel! Det är ej lätt att bryta gamla fördomar och förstenade vanor,» tillade hon tungt.

»Är här någon, som har sett den unga björken borta vid Mossklint?» ropade då en ung fru. »Tänk, det unga trädet har sprängt den hårda graniten! Der är sannerligen lifskraft i ett sådant träd!»

»Och det har från början blott varit ett litet frö,» sade fru Hänsel.

Mina blickar sökte fru Haraldsons, hon nickade åt mig och sade helt högt:

»Ja, när fröet är godt, skapar det sig sjelf jordmon.»

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

"Vindöga".

Man ofta sagt mig, att du vindar,
Och likaså, att ful du är,
Att ej du Adams son förblindar
Och ingen gör olyckligt här.

Men säg mig då, hvarför mitt hjerta
Just vid en blick ur dina två
Blir varmt och deltar i den smärta,
Som skymtar fram blott då och då?

På egen sorg du sällan tänker,
Men desto mer på andras fröjd;
När glädjen då i ögat blänker,
Då syns du lycklig och förnöjd.

Så vinda då, ni ögon båda!
I hjertat titta ni dock rätt!
Och alltid skall du der få skåda,
Att hjerta hittar hjerta lätt!

"Hibou".

Hur'leds Stina-Lotta ändrade humör.

Teckning ur folkklivet i Södermanland

af Mathilda Langlet.

(Slut fr. föreg. n:r.)

Snart började dock några par att dansa inuti ringen, dels »fyrpolska», dels parvis, dels också »hamborska». Vanligtvis hade vid den senare dansen flickorna en stadig »hand-näsduk» eller i brist deraf en »halsnäsduk» till hands, som kavaljeren fick hålla uti, både för säkerhets skull och för att skydda de ljusa, nytvättade bomullsklädnarna.

»Det är en högst märkvärdig dans,» tyckte den lilla grefvinnan; »så *tout-a-fait* nordisk!»

»Litet björndans, menar du?» sade mannen skrattande. »Ja, nog fordrar den styrka — eller hur?» vände han sig till en närstående lång yngling, som med en blårutig näsduk — en karl skulle skämmas att nyttja en vit sådan — torkade svetten ur pannan. »Min hustru tror, att den der dansen är tröttsam,» fortfor greffen.

»Jo, de' ä' sanning, de',» svarade ynglingen obesväradt; »när en får e' tungförd flecka å spelman gnir på bra, så galler de' allt på e' smula.»

»*Chose singuliere!*» tyckte grefvinnan; »den der unge mannen var icke det minsta blyg — talade ej som en underordnad! Det måtte vara ett stolt folk, ditt folk, *mon ami.*»

»Det kan du lita på,» sade mannen; »stolt och granntyckt, men ett präktigt och hederligt folk. Det är inte för inte, som man i andra provinser talar om »Sörmlands baroner», när det är fråga om folket här och dess skaplynne.»

Dansen fortgick nu med lif och lust och Stina-Lotta, såsom varande en af de vackraste flickorna och en af dem, som dansade bäst, var oupphörligt med i svängen. Studenter, kadetter, löjtnanter och bokhållare så godt som

slogos om att få dansa med henne, och då Anders försökte tränga sig fram mellan herrarne för att också få vara med på ett hörn, vände hon honom med afsigt ryggen. En gång till och med slängde hon till honom ett snäsigt: »Du ska' föll dansa me' Emmeli, vet ja!»

Men det gjorde han inte. Han hade ingen lust. Hur det kom sig, förstod han knapt, men det bar honom emot. Det kändes så underligt i bröstet, precis som när han var liten och skulle hålla sig för att gråta, då drängarne retade honom. Han gick in i slöjdstugan och satte sig på hyfvelbänken vid fönstret, hvarifrån han kunde se dansplatsen. Det var en gammal visa han hade hört i sin barn-dom och som han inte var människa att få ur tankarne — både orden och »tonen» voro så sorgmodiga, men de passade, tyckte han, till hans »humör»:

»Och när som jag är döder och ligger i min graf,
Då vet jag inga sorger och inga fröjder af,
För ack, ack, ack! För ack, för o!
Men du, som är i lifvet, monn' tro du glädje har?
Nej — för du har det samma, det hårda hjertat kvar!
För o och för ack! Du får alls ingen ro!»

Solen hade länge sedan gått ned och det började skymma litet; dansbanan var också något ojemn, och med spelmännens i spetsen drogo sig de dansande bort till logen, der dansen skulle fortsättas, tills solen ginge upp igen. Anders såg dem gå bort, men följde icke med. Han hade icke lust att stå och se på, huru Stina-Lotta »flamsade» med herrarne.

Sedan alla gått och dansplanen var tom, steg han upp och gick ut, men inte dit, der de dansade. Han tog vägen ut i parken och styrde sina steg ned åt sjön. Utan att tänka derpå gick han upp för en backe och kom upp på en hög berghäll, som stupade brant ned i sjön. Der uppe lågo några flata stenar och han satte sig och såg ut åt sjön. Det var så innerligen vackert, tyckte han, och utan att han visste deraf lugnades hans upprörda sinne. Sjön stod »klar som en källa» och längst bort låg ännu ett rosenrödt sken öfver dess spegel. Uddar och holmar stodo mörka mot det guldröda ljuset, och en och annan berghäll glimmade hvit eller rosenröd i den svaga dagern. Hit trängde intet sorl från dansen — det var så tyst, att man nästan kunde hört hur daggen föll, om det nämligen så tids på året varit någon dag att tala om.

Huru han då satt, blef han småningom lättare till sinnes och började tycka, att lifvet ändå hade sina behag. Det var väl inte heller så farligt, om Stina-Lotta »flamsade» litet med de der herrgårdssprättarne — hon vore »arg», förstås, för att han, Anders, hade gjort sällskap med »Emmeli», men det rädde han rakt inte för, för det var då sanning, att det var hon, som hängde efter honom, och kyrkvärden hade »många di edliga gånger» sagt, att bättre måg än Anders i Hult, det kunde han aldrig få. Och det var allt liksom litet stort, att en torparson var han, hade att välja mellan en »skattebonnedoter» och en »sjelfegares» och kyrkovärds enda dotter. Hans praktiska sinne förmådde honom att inom sig öfverväga bådars respektive förtjenster. Stina-Lotta var nog »snygg» och »e' duktiger flecka» till på köpet, men fast fadren var »välfrakta», skulle det väl inte bli så mycket på hennes del, för der var ju åtta barn i huset! »Emmeli» deremot var ensam arfvinge, och kyrkvärdens hemman var en »styf gäl», men »Emmeli» sjelf — ja, det sades, att hon inte kunde så mycket som väfva »treskaft» en gång, och såg ut i synen gjorde hon ackurat som — som »e' stek-

panna» — eller — ja, hon hade då en mun, »precis som te' skära hål i e' pannkaka» — hon kunde gerna »flamsa» med herrarne — hon var aldrig en bit för god åt dem — men Stina-Lotta...

Han knöt handen, när han kom att tänka på, huru hon kanske nu som bäst »flamsade» der uppe, och han reste sig med det fasta beslutet, att gå upp och »hålla reda» på henne och inte på »Emmeli». Men i det samma hördes hastiga steg i backen, och han hade knappast tid att kasta sig åt sidan bakom ett par buskar, innan en ung flicka stod der uppe, der han nyss stått, och i nästa ögonblick satte sig på den stora, flata stenen, alldeles ytterst på klippkanten.

Men innan han hunnit se hvem det var, kom en annan person — en af ungherrarne från någon af herrgårdarne — halfspringande upp för backen. Flickan vände på hufvudet — nu såg Anders hvem det var.

»Kan jag inte få vara i fred här heller?» sade hon snäsigt.

»Åh, lilla vän,» sade den unge mannen, lifvad af punsch och dans, »var inte så häftig! Jag vill visst inte göra en vacker flicka något ondt.»

»Något ondt!» eftersade flickan förakfullt. »Det är inte jag rädd för heller, men en kan väl villa vara me' fre', vet ja.»

»Inte ska' en så'n här liten sötunge vara så stygg,» sade den unge herrn. »Var nu litet snäll och medgörlig, lilla barn, så ska' du få se, hur treftigt det är,» tillade han, satte sig bredvid henne på stenen och slog armen om hennes lif.

I nästa ögonblick hördes två smällar — en på Stina-Lottas kind af en kyss, och en på unga herrns kind af — en bastant örfil, hvaraf mottagaren blef så förbluffad, att flickan med lätthet ryckte sig lös och sprang upp.

»Det var syndigt, så det svider!» utbrast ungersvennen, »men det skall du också få betala, du lilla ilskena kattunge,» tillade han och reste på sig.

»Om ni rör mig en gång till, så hoppar jag rakt i sjön och ingen människa får si mej mer!» ropade flickan och tog ett steg närmare branten.

Men nu rasslade det i buskarne och med ett språng stod Anders bredvid henne och höll henne om lifvet, »så hårdt, som om han ville krama lif och anda ur henne,» sade hon sedermera.

»Ä' du rakt förvillader, människa?» utbrast han, »ska' du inte tänka på mej e' smula?»

»De' ä' visst värdt!» snyftade hon, ty nu brast hon naturligtvis i gråt, men hon lutade hufvudet mot hans axel ändå.

»Jo, det ä' visst värdt!» eftersade han, men med annat tonfall, »ty aldrig i verlden kommer jag att tänka på någon annan än dig.»

»Inte på Emmeli heller?»

»Nej, rakt inte,» försäkrade Anders, och om i den stunden kyrkvärdens nybygda ladugård och väl häfdade åkrar drogo förbi hans inre syn, så vacklade dock icke hans fasta beslut, ty nu hade han både sett, att Stina var »hedlig» (hederlig) och erfarit, huru det kunde kännas att tro henne vara förlorad.

»Hvart tog löjtnanten vägen?» tillade han derpå i en ton som icke bådade godt.

»Asch!» sade flickan och hängde sig fast vid honom, »inte ska' du bry dig om en tocken toker! Han hade rakt inte reda på sej — det lukta' punsch och konjak åf'en lång väg.»

Ja, men han kunde gjort så mycket, att du legat på sjöbotten nu i alla fall, om inte jag hade varit,» menade Anders och såg sig om

efter herremannen, som emellertid ansett det klokast att fördunsta med örfilen som behållen vinst af det lilla uppträdet.

»Åh — nej —» stammade flickan, »nog hade jag redt ifrån mig en så'n der slantkärvel, men — jag var led åt allthop, och jag hade varit ellaker (elak) me' mot dej, så jag brydde mig inte om hvad jag sa' eller hur det gick med någe'.»

»Men nu ä' vi fälle sams?»

»Sams?»

Hon drog sig ur hans famn och stod framför honom, upprörd och högtidlig.

»Jag lofvar dej,» sade hon »att om du också vill trampa på mej, så ska' vi aldrig bli osams ändå. Jag vet nog, att jag ä' häftiger och när sinnet rinner på mej, så ä' jag svår, men det lofvar jag, att du aldrig i lifvet ska' få ondt åf'et!»

Anders var helt häpen. Aldrig hade han hört något qvinfolk tala på det viset förr.

»Ja,» sade han betänksamt, »jag har nog varit litet rädder för ditt humör, för du har allt påbrö i den vägen, men jag tänker, att jag kan falla väja dej litet, jag också.»

»Det ska' du aldrig behöfva,» svarade hon i bestämd ton.

Och så gick det till, att Stina-Lotta »ändrade humör» och »vardt snäller», ty hon höll ärligt ord, och fast hon, som gift, nog höll både folk och barn i tukt och Herrans förmaning, så har aldrig Anders ett enda ögonblick behöft ångra, att han försakade kyrkvärdens nybygda ladugård och präktiga åkrar för Stina-Lotta, fast hon hade sju syskon.

»Emmeli», stackare, går ogift än i dag!

Rationel kosmetik.

Toalett kemiens område är så vidsträckt, begäret efter verksamma, oskadliga försköningsmedel så stort, att det väl kan vara på sin plats att i någon mån sälla agnarne från hvetet, att visa, hvilka preparater försvara sin plats på toalettbordet och hvilka soin måste, på grund af sin skadliga verkan, förvisas derifrån.

Charlataner och svindlare hafva bragt en massa hud-, hår- och tandförsköningsmedel i handeln, hvilka visat sig vara bly-, arsenik- eller qvicksilfverhaltiga och derfor i stället att försköna hy, hår eller tänder öfvat ett mycket skadligt inflytande på hudbildning och blodförynelse.

Kosmetiska medel borde man endast använda efter en samvetsgrann läkares rekommendation. Flertalet af de i vår tid med feta typer annonserade franska, engelska, amerikanska eller orientaliska undermedlen har vid den kemiska analysen måst bekänna sig vara antingen fullkomligt verkningslösa med eteriska oljor försatta vatten eller ock giftiga ingredienser innehållande smink och pasta, hvilka, ofta använda, orsaka svåra skador. Oaktadt dessa ofta framställda och omtalade sakförhållanden, har damverlden visat sig i den grad intagen för vissa toalettpreparater, att ingen varning från läkares sida, intet illabefinnande, ja, ej en gång medvetandet, att medlen, som skulle verka hudförskönande, framkalla rynkor och veck, förmå dem att umbära deras bruk. Det heter: »Om jag ej använder det mer, ser jag ju faslig ut.» Och så sminkas, pudras och färgas, målas och tuschas det, tills de igenstoppade hudporerna och det genom vismutsalterna — bly, arsenik,

qvicksilfver — i sitt omlopp störda blodet framkalla allehanda lidanden, hvaremot hvarken migränstift eller mineralvatten mera hjälpa.

Hur en rationel vård af hy och skönhet skall öfvas, kunna våra eleganter lära af så godt som första bästa bondflicka; hennes friska, rosiga hy, hennes hvita tänder hafva aldrig gjort bekantskap med några undermedel. Regelbunden rörelse i frisk luft, förnuftig klädsel och flitigt bruk af kallt vatten verka vida bättre än alla till sina beståndsdelar okända kosmetiska medel, hur klingande namn de än må hafva. Beklagligtvis förstå sig våra modedamer ej det ringaste på att genom ett naturligt lefnadsätt försköna sitt utseende. Det omåttliga snörandet, som sammanpressar lefver och lungor och drifver blodet till hufvudet, så att ansigtet blir fläckigt eller mörkrödt, måste i främsta rummet betraktas som ett hinder för vården af utseendet. Men i andra rummet måste man nämna det ofog, som bedrifves med s. k. *dépilar-crème*, ett medel, som uppger sig aflägsna den orena öfverhuden och låta den renare underhuden träda fram. I verkligheten är dock den massa, som 10 minuter efter crémets påläggande låter aflägsna sig, icke hud utan pasta, hvilken, bunden af hudvärmen nu fjällar af. Enligt receptet skulle man sedan å nyo gnida in *crème* och pudra d. v. s. åter stoppa till porerna, hvilka man nys tror sig ha öppnat. För en felfri hy äro alla dessa medel öfverflödiga. Kallt vatten är då det bästa skönhetsmedlet. Behöfver hyn verkligen förbättras, så måste medikamentet innehålla dylika salter, hvilka rena öfverhuden, hålla den mjuk och smidig, förhindra hudsjukdomar och absorbera den under natten samlade svetten. Preparatet måste vidare uppsuga det utflytande hudfettet, kyla och uppfryska, gifva huden en lätt färg och — *last not least* — hålla porerna öppna.

För att få huden mjuk och smidig kan man med fördel använda den engelska Atkinson-magnoliatvålen, hvilken är fullkomligt fri från det farliga natriumhydratet. Alpblompasta lär ock vara ett fullständigt oskadligt medel att motarbeta lefverfläckar, solbränna, fräknar o. d. samt att borttaga öfverflödigt hudfett. Den, som nödvändigt måste begagna puder, gold cream eller smink, måste ock på aftonen öppna porerna medels en finträdig svamp och stark gnidning med en frottérlapp. Bestämdt skadligt är det ofta förekommande bruket af spirituösa tvättvatten, såsom eau de cologne, eau d'Arabe o. s. v.; likaså användandet af hårda skarpa tvåler och vismuthaltiga smink. Skönhetsmedel, som innehålla blyhvitt, talk eller zinkoxid, beröfva huden så mycket fett, att rörandet af ansigtsmusklerna ofta hindras och en smärtsam hudspänning inträder. En hud, som ofta sminkas, blir skör och får ytterst lätt rispor; använder man nu för att dölja dylika brister gold-cream, puder, kli, toaletttatika, eteriska oljor eller salvor, förvärrar man dermed det onda.

Bäst gör man i att endast använda oskadliga tvättpulver, frotterdukar och af läkare godkända salvor. (Slut i nästa n.r.)

Våra döttrars verksamhet efter slutad skolkurs.

Den af k. m:t tillsatta flickskolekomitén har nu avslutat sitt svåra och makt-påliggande arbete samt afgifvit sitt utlåtande. Detta utlåtande, som innehåller

många intressanta meddelanden, redogör icke blott för undervisningen i landets högre flickskolor, utan äfven för de vid de samma rådande hygieniska och ekonomiska förhållandena, för deras styrelser och lärarepersonal m. m. Jemte andra statistiska uppgifter meddelar komitén äfvenledes några underrettelser om flickornas verksamhet efter slutad skolkurs. Komiténs yttrande i denna del har följande lydelse:

Det har synt komiterade lämpligt att, så vidt sådant kunnat ske, söka utröna, hvilken lefnadsställning de högre flickskolornas lärjungar komma att intaga efter slutad skolkurs. Komiténs ledamot friherinnan Sophie Leijonhufvud-Adlersparre har från 47 flickskolor erhållit uppgifter rörande 2,468 lärjungar bland dem, som under åren 1879—1885 afgått från läroverken, och af dessa uppgifter gjort ett tabellariskt sammandrag, hvilket gifver vid handen, att gifta och förlofvade utgöra 2,5 proc., i hemmet vistande 49,1 proc., lärarinnor och studierna fortsättande 38,9 proc., anställda i statens samt enskilda personers och institutioners tjänst 8,5 proc., döda 1 proc. Då dessa uppgifter af lätt insedda orsaker icke kunnat omfatta mer än jmförelsevis få af de närmast förflutna åren, hvadan ganska många af de afsedda lärjungarne ännu icke nått den ålder, vid hvilken de flesta äktenskap i vårt land ingås, vore det tvifvelsutän alldeles oriktigt, om man af den ofvanför angifna procenten gifta och förlofvade ville draga den slutsatsen, att öfver hufvud endast högst få af de högre flickskolornas lärjungar komma att ingå äktenskap. I Tyskland, der man länge insamlat statistiska underrättelser i detta hänseende, sägas 80 å 90 proc. af de högre flickskolornas lärjungar blifva gifta. Visserligen ställer sig äktenskapsfrekvensen i Sverige något ogynnsammare, så att, enligt en af aktuarien i k. statistiska centralbyrån doktor Hjalmar Gullberg benäget meddelad uppgift, den i allmänhet är $\frac{1}{7}$ mindre än i Tyskland och ännu något ringare inom de samhällsklasser, från hvilka den högre flickskolan förnämligast rekryteras. Men säkert är, att det icke kan vara förhastadt, om man antager, att äfven i vårt land ett öfvervägande flertal af den högre flickskolans lärjungar blir hustrur och mödrar. Af de öfriga stanna ganska många i hemmen för att sköta husliga sysslor. Arbetet inom familjen och hemmet är också utan tvifvel det lämpligaste för kvinnans naturliga begåfning: der finnes användning för den skickliga, ordnande handen och den fina smaken, der kräfvat icke ett allt för långvarigt stillasittande eller ett ensidigt intellektuellt arbete. Men de sociala förhållandena hafva tillstängt denna verkningskrets för många, så att, såsom redan anförda uppgifter visa, långt ifrån alla unga kvinnor kunna finna plats inom den samma; många äro hänvisade till att försörja sig sjelfva antingen genom utöfvande af lärarinnekallet eller genom något annat yrke.

* * *

Sedan komitén påvisat, hurusom i synnerhet under de första 10 åren af barnens lif, deras uppfostran nästan uteslutande ligger i moderns hand och att det mest af henne beror, om barnen skola påverkas af dårskap och förderf eller af sundt förstånd och ädelt sinne, samt huru som uppfostran under de första åren är af stor, ofta till och med afgörande betydelse för hela lifvet, uttala komiterade nedanstående tänkvärda ord:

»Vill man, att svenska folket skall hafva i sin midt ädla, handlingskraftige män och kvinnor,

som icke undandraga sig de offer, fäderneslandet kan kräfva af dem, icke häller sakna all förmåga att häfda vårt folks plats bland civiliserade nationer, så förgäte man icke, att den nödvändiga förutsättningen härför är mödrar, som genom en grundlig bildning fått ögonen öppna för det sannskyldigt stora, sköna och ädla och som derigenom blifvit skickliga att fostra sina döttrar till verkliga kvinnor och sina söner till verkliga män. Långt ifrån att frukta, att kvinnorna genom en sådan bildning skulle förlora den äkta qvinligheten, bör man fast mer se till, om icke den faran är närmare, att, derest den qvinliga bildningen nedtryckes, männen förvekligas.»

Sveriges Allmänna Pensionskassa.

Det vi hänvisa till tidningens annonsafdelning, taga vi oss friheten fasta Iduns ärade läsarinners uppmärksamhet på den inbjudning till Akt. Bol. Sveriges Allm. Pensionskassa, som nu blifvit utfärdad.

Sveriges Allmänna Pensionskassa har till uppgift och ändamål:

att mot billiga premier, som i smärre poster kunna inbetalas, bereda en och hvar, äfven den mindre bemeddade, tillfälle att för sig sjelf, sin familj eller närmaste anhöriga erhålla en pension från och med fylda fyrtio år eller senare;

att så snart den med kassan förenade byggnadsfondens medel det tillåta, anlägga tids- och ändamålsenliga hem för pensionärerna, der dessa, om de så önska, kunna i mon af utrymme och på billiga vilkor från 50 års ålder erhålla bostad m. m. samt nödig omvårdnad på alderdomen;

att bereda begrafningshjälp åt dem af pensionskassans medlemmar, hvilka önska begagna sig af den särskildt inrättade begrafningshjelpskassan, samt slutligen.

att så långt fondernas medel tillåta på allt sätt söka skydda och bistå pensionärerna och derigenom göra det begärligt för en och hvar att ingå i kassan.

Häraf inses lätt, att det är fråga om ett företag af allmännyttig och vidsträckt betydelse samt med berättigade kraf på allmänhetens uppmärksamhet och intresse.

Det gäller nämligen att för den stora massan af lyckligt lottade medmenniskor göra fullt klart och tydligt, att genom uppmuntran och tillslutning till det ifrågavarande företaget, ett rikt fält för en sund och rationel välgörenhet öppnar sig. — Genom ett obetänksamt allmosegifvande alstras allt för lätt och allt för ofta tiggeri och lätja. Sveriges Allmänna Pensionskassa har satt sig det målet före, att med tillhjälp af för saken intresserade personer öfverallt inom landet väcka till lif en själfkänsla och en berättigad stolthet, som göra det till individens viktigaste angelägenhet att betrygga sin och de sinas framtid, och i känslan af egen kraft afvisa tanken att ligga staten eller enskilda till last. Det är meningen att förqväfa och motverka försöfning och slapphet, ligkiltighet och tröghet, orsakerna till så mycken nöd och elände. I stället för dessa, ty värr allt för allmänt förekommande svagheter skola sparsamhet, ordning och omtänksamhet väckas till lif och genom individens förkofran hela samhällets väl befordras.

Derför bör tanken på den aldeles obestridliga nyttan med en pensionsinrättning af ofvan antydda art liksom slå rot och växa in i det allmänna medvetandet hos hvarje människa.

Idén till detta företag har utgått från den i hufvudstaden för sitt arbete i välgörenhetens tjänst allmänt kände premieraktören Herman Grip, och i spetsen för inbjudarne till aktieteckningen står den ädla prinsessan Eugenie.

Bland dem, som innan inbjudningen till aktieteckning blifvit utfärdad, behagat blifva medlemmar af bolaget, finna vi kronprinsen, kronprinsessan och prins Carl samt kronprinsessan af Danmark.

IDUNS ärade läsarinna

torde hafva godheten läsa igenom den på näst sista sidan i dagens nummer befintliga annonsen om Skandinavisk Modetidning.

Teater och musik.

Teatrarna.

Kungl. operan. Efter mångårig hvil återupptogs i fredags Aubers komiska opera »Kronjuvelerna». Att den samma ej förlorat något af sin forna dragningskraft, framgick tydligt af det lifliga bifall, som äfven nu kom de uppträdande till del. Operan gick också på det hela taget synnerligen väl, oakadt nästan alla de uppträdande voro nya i sina roller. Främsta intresset knöt sig naturligen vid Katarina, hvilken ej gerna kunnat erhålla en bättre representant än *fröken Ek*, hvars både sång och spel framkallade det lifligaste och mest välförtjenta bifall. Af de öfriga utmärkte sig i synnerhet hrr *Janzon* och *Strömberg* som resp. Rebolledo och Campo Mayor. *Fru Edling* sjöng som alltid sitt parti förträffligt och hr *Lundmark* visade ytterligare, att hans anlag rätt väl lämpa sig för opera-comiquen. Både spel och sång voro ganska värdade, men rösten klingade ty värr allt för svag i ensemblerna. Körerna gingo friska och jemna. Salongen var fullsatt från golf till tak.

Operan gafs änyo i måndags, första abonnementsaftonen, inför en lika talrik som elegant och intresserad publik. Abonnementsföreställningar gifvas här efter hvarje helgfrid månad.

Fröken Wolffs debut som Carmen sistlidne torsdag kunde betraktas som ganska lyckad, helst som den unga sångerskan ej förr uppträdt å någon scen. Rösten räckte väl ej alltid fullt till, men användes ganska väl; spelet var otvunget och mimiken synnerligen rörlig, stundom kanske alltför drastisk. Sångerskan rönte lifligt bifall.

Dramatiska teatern återupptager i morgon torsdag Shakespeares lustspel »Mycket väsen föringenting», hvilket stycke å denna teater redan gifvits 52 gånger och senast uppfördes restades den 6 april 1881. De förnämsta rollerna och deras innehafvare äro: Benedict — hr Fredrikson; Claudio — hr Hartman; Don Pedro — hr Törnqvist; Don Juan — hr Personne; Leonato — hr Elmlund; Antonio — hr Envall; Borachio — hr Hamrin; Conrad — hr Grip; Surkart — hr Norrby; Nypon — hr Bäckström; Beatrice — fru Fahlman; Hero — fröken Zetterberg; Margaretha — fröken Bäckström och Ursula — fröken Åhlander.

Svenska teatern gaf i måndags en ny svensk originalpjäs, kallad »Mostrar», komedi af *Emelie Lundberg*. Stycket, som just ej är af något högre värde, gjorde dock stormande lycka, hufvudsakligen genom en liflig och qvick dialog, samt kommer nog att locka talrika åskådare. Utförandet är äfven mycket godt. Särskildt utmärker sig hufvudrollens innehafvarinna *fru Anna Lundberg* (Lalla) för ett synnerligen lifligt och karaktäristiskt spel, om hon ock stundom synes något ojemn och väl mycket imiterar en känd skådespelerska, för hvilken denna roll och ursprungligen såges vara skriven. *Fru L.* gjorde sig emellertid, det måste erkännas, väl förtjent af det rikliga bifall, som kom henne till del. *Fru Julin* som den styfva och för skenet ifrande fröken Melanie samt *fru Stenfelt* som den undergifna och gråtmilda fröken Lisbeth — de båda ogifta mostrarna, som dock slutligen båda befinnas vara mödrar — skötte båda sina roller förtjenstfullt. *Fru Littmarck* var bra som den gamla hushållerskan Stafva och hr *Olsson* en snäll gardeslöjtnant. Hr och fru *Selander* som gardisten och huspigun gifvo tillbörlig kläm åt sina för pjesen i öfrigt alldeles öfverflödiga roller. Iscensättningen är god.

Till förpjes gafs sångstycket »Herr Benoists papiljotter», hvars vackra och anslående melodier på ett värdadt sätt utfördes af *fru Stenfelt* samt hrr *Warberg* och *Stenfelt*. Operetten, som den kallas, förefaller numera dock väl långdragen.

Brandes' skådespel »Öfvermakt» har visat sig ega god dragningskraft och håller sig därför fortfarande uppe. Utförandet är ock, som vi förut påpekade, godt.

Vasateatern gaf i går tisdag sin första nyhet för säsongen. Det var en fransk fars af det mest uppslupna slag, kallad »Tre fruar och en man», i 3 akter af Valabrègue, öfvers. af Harald Molander. Alltigenom bestående af de besattaste situationer och galnaste upptåg, väckte stycket riktiga högtider af skratt. Utförandet gick ock med synnerligt lif och förtjenar det bästa erkännande. Vi torde återkomma. — Till efterpjes gafs den lilla rolige operetten »Kolhandlarne», känd sedan förra säsongen å denna teater. Programmet ger sålunda en hvad man kallar »glad» afton.

Konsertsalen.

Kapellmästaren Andreas Hallén gaf i tisdags inför ett talrikt auditorium i Musikaliska akade-

mien sin bebådade stora konsert. Med lifligt intresse har denna musikställning varit motsedd och litet hvar bland musikvännerna väntade sig en angenäm afton. Vi tro emellertid, att de flestas förväntningar ej blott blefvo uppfyllda, utan ej så litet öfverträffades. Hr Hallén är en tonsättare, som står i jembredd med våra bästa nu levande kompositörer. Detta framgick tydligt af tisdagens konsert. De olika kompositionerna tolkade förträffligt vexlande känslor och skiftande naturscenerier samt ådagalade till fullo, att tonsättaren känner och beherskar orkestrens alla hjälpmedel, medan han tillika ingalunda försummar det melodiosa.

Af balladerna om pagen och konungadottern — hvilka lära tillhöra tonsättarens ungdomsarbeten — vilja vi särskildt framhålla den fjerde såsom både storslagen och melodios. Främst af de å programmet upptagna numren torde dock böra sättas »Skogsrået» (till ord af Viktor Rydberg), en verkligen genialisk komposition för tenorsolo och orkester. Solot utfördes förträffligt af hr *Max Strandberg*. Föga mindre intressant var Siegruns monolog ur op. »Harald Viking», sjungen af *fröken Ek* på ett sätt, som framkallade de lifligaste och mest välförtjenta applåder. Slutnumret utgjordes af en storslagen symfonisk ballad för manskör, solo, deklamation och orkester till en historisk-allegorisk dikt af Hugo Tigerschiöld. Här har tonsättaren haft godt tillfälle att åstadkomma en orkestral målning, och han har ej heller sparat på färgerna. Det hela sammansmälter emellertid till en tonmålning af stor helgjutenhet och ädel skönhet.

Utförandet var naturligtvis det bästa. Men så hade tonsättaren också lyckats få till sin disposition ej blott hofkapellet och Filharmoniska sällskapets präktiga körer, utan ock sådana solister som *fröken Ek*, *fru Edling*, hrr *Strandberg* och *Nygren*.

Ej blott efter hvarje nummer, utan ännu mera vid konsertens slut var kapellmästar Hallén föremål för den lifligaste hyllning. Han kunde ock vara lika belåten med sin afton som publiken tydligen var det med sin.

Den 17 oktober.

F. Hbg.

Ett storstadsbarn.

Berättelse för Idun

af Johan Nordling.

(Forts.)

Till sist gick dock verkligen den betydelsefulla dagen in, en regnmättad, gråkall senhöstdag, som nedom Skinnarviksbergen bredde en ånga af dunster öfver Mälarsjärdens blygrå vatten och tryckte de tio tusen skorstenarnes rök ned öfver staden, så att den sam i skymning.

Pappa Rebolledo, som annars just ej kunde räknas till de nervösa, hade icke haft lång stunds sömn den sista natten, och till och med den lilla enkefrun hade plågats af oroliga drömmar, i hvilka falskmyntare och jättelika lagerkransar, undansnillade juveler och ett vidunderligt bifallsvrålande odjur, som kallades »Publiken», spelade en besatt och sammanhangslös fars.

När hon emellertid, enligt vanan, redan klockan fem på morgonen öppnade det lilla magasinet, stod hennes granne på post utanför dörren, huttrande i regndusket och den tidiga timmens halfmörker...

Hur denna olidligt långa väntans dag äntligen släpade sig fram till sitt slut, det kunde de två senare knappast fatta; men den gjorde det ändock, och på slaget sju om qvällen rullade fru Lundstedts ekipage med buller öfver Norrbro upp till operahuset; och den lilla enkan i högt uppskörtad sidenklädning — ekipaget och sidenklädningen den stora högtiden till ära! — vadade fram öfver trottoarens regnpussar och försvann i folkströmmen, som böljade i vestibulen.

Sälla afton! Huru stolt tronade ej den

lilla frun i andra radens fond, och huru glänste ej hennes bruna ögon vid Rebolledos entré. I denna stund försvann för henne hela den öfriga salongen, alla de medspelande på scenen: det var blott han och hon, och det var för henne han spelade och till henne han sjöng. Och när applådsalvorna brusto lös vid aktslutet, så räknade hon deras då endast honom till ära: hur kunde det gälla någon annan! Hon hörde icke fruttret och infamierna rundt om sig för hvarje gång hennes hjelte syntes eller försvann, och när hans stackars forcerade stämband sveko honom i passagerna, så att det gick kalla rysningar genom hela salongen, satt hon orubbad i sin extas af förtjusning och njöt af hans tölpiga fasoner som af den gedignaste skådespelarekonst.

Sälla afton! När verkliga allt tog en ände och den stora »triumfen» var firad till slut, med hvilket sällhetskloppande hjerta hon väntade honom i det mjuka hörnet af den stämningsskumma kupén. Ty det var uppgjort, att de skulle följas hem till samman. Ändtliga var han färdig, och hans stora rockskört fladdrade som vinglar för blåsten, när han stolt sväfvade ut på torget och upp vid hennes sida.

Under suffletten fylde med ens den ljumma skymningen af en förtjusande teaterdoft af mastix och brändt hår, och hon fattade båda hans händer i sina, tryckte dem hårdt och sade detta enda ord: tack!

Och han, som sträckte sig der inne, till dess hans nyborstade cylinder knäcktes mot taket, svarade med själfmedveten enkelhet: »ja, jag gjorde det bra!»

Så hade de ej ord mer för en så unik stämning; men de kände den ljufva gunningen på vagnens fjedrar i tyst vällust, och deras händer funno på nytt hvar andra. Och ju längre vagnen rullade fram, dess närmare tryckte sig den lilla frun upp emot honom, så att när plötsligt — allt för snart och plötsligt! — de stannade vid målet och kusken ryckte upp dörren, låg hennes runda lilla matronehufvud alldeles på hans axel och hennes ögon glimmade i gaslyktans oroliga sken.

Men ännu var ej denna minnesvärda dag slut, och den största öfverraskningen återstod. Utan ett ord fattade hon hans arm, och den gröna porten gnisslade på sina gångjern. Ur hans kammarfönster föll en bred flod af ljus ut öfver källsängen, som stod svart och rutten i natten. Det borde ha förvånat honom, men i qväll förvånade honom intet.

De stego in — och se, der stod en lukullisk måltid dukad midt på golfvet, och enkans trearmade silfverstake spred ett gult och festligt sken. Den hvita duken lyste så inbjudande, den stekta kycklingen vände aptitligt benen i vädret, och gräddkakan var konstnärligt sirad med en rosenfärgad sockerinskriftion:

«Till * Dagens * Hjelte»

Men öfver sängen, der hängde — o, under! — en väldig lagerkrans, konstnärens äldaste belöning! Som af en magnetisk kraft drogos Rebolledos ögon genast dit.

Och af denna finkänsliga råga på all denna härlighet svärmade känslorna i hans stora hjerta öfver; han fick enkan i famn och tryckte henne länge och med rörelse till sitt konstnärbröst...

Det påstås, att de i det rätta ögonblicket hittade en butelj trekronors-champagne i kakelugnsnischen, och att pappa Rebolledo, lagerkransad, i den skummande drufvan beseglade ett förbund, som inom år och dag vederbörligen — det är i hvarje fall säkert — inregistrerades i Maria kyrkoböcker.

III.

Ruth kommer i huset.

Sedan denna oförgätliga afton hade ett halft decennium förflutit, fyra år hade sett vår och höst sedan fru Lundstedt blef fru Berg.

Hennes herre och man spelade *aldrig* Rebolledo mer; men punktlig som ett ur hade han kommit och gått till och från de dagliga köröfningarna och de nattliga föreställningarna. Hans hustru skötte fortfarande den lilla butiken; kommersen gick sin gilla gång, och när de så slog sina små inkomster till samman jemte afkastningen af pappa Rebolledos trädgårdsodling, hade de det ganska godt. Någon hyra betungade dem ej och någon vagga stod icke att finna bland bohaget.

Ja, pappa Rebolledo hade med passion slagit sig på trädgårdsskötsel! När sommaren kom och teaterpligterna upphörde för säsongen, då hade han platt intet annat att styra med; han försökte nog till en början att göra sig herrehemmastadd i butiken. Men på det området ville lilla frun icke veta utaf någon inkräkning.

Då låg den lilla trädgårdstappan så lockande frodig i solvärmens och lugnet innanför det täta planket; gräset sköt så yfvigt och saftgrönt upp rundt om sängarna, narcisserna gingo i

knopp och den gamla syrenhäcken ut med grannmuren stod ångande af narkotiska dofter i gredelin sommarträget.

Det var just ingen, som hade gittat att vårda sig om den gamla tappan på de senare åren, och därför hade ock hvad icke frost och sol bränt till döds tagit sig sjelfsvådiga friheter. De brandgula liljorna hade helt oförsynt promenerat rätt upp i gurklisten, och de blå violerna höllo sig demokrater nog att på det intimaste pläga umgänge med pepparrotten och persiljan.

Men en vacker junidag kom pappa Rebolledo med spaden och skyffeln, och der blef en annan ordning i det disciplinlösa regementet. De gamla sängarna gräffdes upp från grunden och gurklisten lades om, blomsterrabatten gödslades, gångarna skyfflades och de två mossiga äppelträden, som stodo och inbillade sig, att deingo växa huru de bäst behagade, kommo att få känna skärpan af både knif och sax. Pappa Rebolledo blef allt mera ifrig och intresserad, allt efter som arbetet fortskred, lilla frun blef intresserad och kilade ut att se till hans sysslor, så ofta hon kunde lemna butiken, ja, hela granskapet intresserade sig för den gamla trädgårdens förnygrande, och man såg allt jemt nyfikna ögon i springorna vid porten med spänning följa pappa Rebolledos minsta rörelser, der han, pustande i solvärmens, på

knä vid rabatten och sängarna planterade sina blommor, morötterna, gurkorna och kålen. —

Nu hade åter en gång juni gått in med srälände blå dagar; de tråkiga partituren hade förvisats för en tid in i pappa Rebolledos mahognyröda chiffonier, den långa, snusbruna öfverrocken hade pepprats in för ett par månader, och blomsterhandlarens frökatalog och »herr aktörens» blå trädgårdsmästareförklade hade i ersättning träd i tjänstgöring.

Så var det en ljum qväll, att pappa Rebolledo efter välförrättadt dagsverke hvilade ut vid sin aftontoddy i den lilla bersån, medan han i stolt tillfredsställelse lät sina blickar fara öfver sina händers verk. Ty pappa Rebolledo blef alltid af en viss dam, som stod honom nära och som just nu betjenade sina sista kunder med salt fläsk och sirap, bjuden på en aftontoddy. Aldrig annat än toddy och aldrig mera än *en* — sommar och vinter!

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Med anledning af »Fru Annas» sanna och lärerika artikel i föreg. nummer utbeder sig undertecknad hennes adress i biljett, märkt »Husmoder», p. r., Stockholm, för samtal i ämnet. *Carola.*

Sällskapslivet.

Förgät mig ej-solfjädrar. Jag såg för kort tid sedan en egendomlig, i och för sig värdelös, men för egariinnan dyrbar och intressant solfjäder. Den var af enkelt brunt trå utan något slags teckning eller snideri; endast de båda ytterstafvarne och handtaget voro polerade. Men de inre spjelarna voro fyllda med namn, teckningar, minnesdagar, torkade blommor och verser framför allt. Goda vänner och kamrater hade här i brokig ordning sagt solfjäders egariinna ett: förgät mig ej! Mera lifligt än dagböcker förmå talade denna solfjäder om mängden försvunnen glad eller smärtsam stund. Jag har velat meddela detta i den tron, att en eller annan af Iduns läsarinna ville begagna sig af denna vackra idé.

Johanna.

Bostaden.

Frusna fönster. Nu är snart den tid inne, då man vid uppvaknandet finner, att fattigmans blommor vuxit upp på rutorna under natten. Derför kan det ju vara på sin plats att gifva en vink om, hur man hastigt och lustigt kan få dem att försvinna. I en half liter varmt vatten upplöser man en handfull koksalt eller alun, fuktar fönstersvampen dermed och bstryker så de frusna rutorna. Isen skall genast försvinna, och när man torkat rutorna med en ren och torr duk, skola de vara fullkomligt rena och klara.

L.

Blott en mal. (Också en täffingskrift.) Det finnes en »olycksfogel», fräck och oblyg, som tränger sig in i hvarje hem, spridande ofred och förödelse, utsättande sig för hat och förföljelse. Han trifves lika bra för det, triumferar och — stannar kvar, lik andra objudna väldgäster.

Jag vill nu lära eder ett sätt att bli honom qvitt. Förra året vid denna tiden stod jag en dag upplugen på en trappstege i min garderob för att ransaka den allra öfversta hyllan. Jag hade ljus med mig och observerade därför i taket en hop små hängande fisor — jag hade många gånger förut sett sådana der små stickor och påminner mig särskildt, att då jag var land-

fru såg jag sådana i taken på min^a obegagnade vindsrum och undrade hvad det var, men jag stod ej då på trappstege och skådade dem »ansigte mot ansigte».

Nu gick det upp ett ljus för mig. Det var puppor. — malpuppor.

»Beslut och handling äro ett hos kvinnan» — ett ljus hade gått upp för mig, ett annat hade jag i handen — den ena puppan efter den andra frasade i dess låga, krökande sig i de sista tagen. Det var ett krematorium, som ej luktade godt, men jag var ihärdig och lemnade ej en enda kvar. Aldrig hade jag varit så hjertlös, men — i krig är det ju lofftigt att försvara sig. Dådet var gjort — fienden var slagen och, märkvärdigt nog, kände jag inga samvetsqual. Möjligen blifva vi anklagade för djurplågeri, men det kan ej hjälpas — vi gå i striden.

— a — r.

Klädedrägten.

Blanksvärtan vill ibland ej göra sin skyldighet. Det torde derfor glädja »riddarne af borsten» att lära känna ett medel att afhjelpa olägenheten. Om man gjuter ett par droppar petroleum (fotogén) på blanksvärtan, ger denna lädret en djupare svart färg och vida fortare än vanligt behaglig glans.

Ahasverus.

Husgerådet.

Hvita fläckar på fernissade eller lackerade föremål — möbler, brickor eller dylikt —, hvilka förorsakats af sprithaltiga drycker eller andra vätskor, aflägsnas lätt medels sodalösning eller svag lut. Om man gnider den med cigarraska och en droppe vatten, uppuppår man i de flesta fall samma resultat.

Kerstin.

Gipsfigurer, hvilka blifvit smutsiga, kunna svårligen rengöras så väl, att de se ut som nya. Derfor är det bäst att måla dem. För detta ändamål löser man schellack 24 timmar i sprit och bstryker dermed gipsbilderna flere gånger — dock får den fullkomligt torka mellan hvarje bstrykning; sedan häftar oljefärgen.

S. F.

Köket.

Sotarnes besök hör just ej till de

angenäma. Derfor torde det ej vara afundsvärdt att nödgas anlita honom hvar fjortonde dag. Men man kan på ett ganska enkelt sätt hindra för stark sotbildning genom att kasta en handfull råa potatisskal i den flammande elden och så hastigt stänga spiselluckan. Sotet löses af ångan, som uppstår vid förbränningen, och föres af draget ut i det fria.

Probatas.

Skafferiet.

Äggens ålder kan man på ett lätt och säkert sätt bestämma. För detta ändamål löser man 120 gram koksalt i 1 liter rent vatten och lägger ägget man vill pröva i lösningen. Är ägget nyvärt, sjunker det ända till botten; är det en dag gammalt, när det ej botten fullkomligt; är det tre dagar gammalt simmar det i lösningen; är det öfver fem dagar, flyter det i vattenytan och höjer sig dess mera deröfver ju äldre det är.

Hönssköterska.

Drycker.

Honungvin. En blandning af 15 kg honung och 57 liter vatten låter man koka 2 timmar under jemn skumning och häller den, sedan den blifvit fullkomligt kall, i ett ekfat och ställer den till sjelfjäsning i ett rum, der temperaturen är + 12—15° C. Sprundhålet täckes med en linnelapp, hvari man hänger en linnepong, innehållande en groft stött muskotnöt och 15 g. kanel. Derefter hälls vinet i ett mindre fat, hvari jäsnigen under ett år fullbordas. Den rena bottensatsen filtreras och förvaras, lätt korkad, samt användes efter hand att hålla fatet fullt. Ändtligen tappas vinet i ett fat, hvilket väl tillslutes och förvaras i kall källare, der det får stanna i 6 veckor att klarna. Derefter tappas det på flaskor, hvilka korkas väl och lackas samt förvaras i fuktig sand vid 4—6° värme.

Sch.

Konservering.

Honung får ej förvaras i träkär, enär träet öfvar ett ofördelaktigt inflytande på dess smak och sammansättning. Glas- eller stengodskärl äro de enda lämpliga för honungens förvarande.

G—r.

Läkareråd.

Elna v. B. Se svar till Vanda i n:r 10 och till C. v. R—h—n i n:r 15. Akomman är en vis. Orsaken är i många fall något underlifsliandade.

Karin. Det är oss omöjligt att af er beskrifning sluta till svulstens beskaffenhet, utan fördras här för undersökning. Det enda, vi skulle vilja råda er att försöksvis använda, vore penningar med *jodtinktur*, en behandling, som ej vore utan nytta vare sig det är en körtelinfektion eller ett s. k. struma — i senare fallet bör jod användas äfven invarter. Klokast gör ni dock i att vända er till läkare — har ni verkligen ej gjort det för länge sedan?

Vingåkersficka. Ni har visserligen rådfrågat många läkare, men ej någon specialist i bronssjukdomar, och blott af en sådan kan ni i detta fall få ett godt och tillförlitligt råd. Ni gjorde klokt i att till en dylik rådföring använda de pengar, som ni eljes tyckes stå i begrepp att gifva ut för något, som ej skulle göra er minsta nytta. Var ej för lättroga, då det gäller dylika annonser.

H...a. Sannolikt härleder sig väderbildningen hos barnet af olämplig diet. Mjölk, som skall vara uppkokt, bör vid denna ålder gifvas så blandad, att till 2 delar mjölk sättes 1 del vatten. Dessutom är det absolut olämpligt att ge ett 5 månaders barn mannagrynsgröt — detta kan vara nog att framkalla a-normala gasbildningar. Ordna dieten och gif barnet dessutom 3 gånger dagligen ett pulver af 20 centigram *saliicylsyrad vismut* med litet socker.

D:r —d.

Svar.

Nr 96. Ingnid händerna om aftonen sedan ni gått till sängs med »hvit vaselin» som fås på apoteket eller också med gycerin tillsatt med några droppar eau de cologne, hvilket gör den mindre klabbig. Ett godt men dyrbarare medel är »Crème Simon à la Glycerine» som fås i Wiréns parfymhandel i Stockholm. I alla händelser är alltid bäst att efter insmörjningen pådraga ett par vida handskar.

»Wippe».

Nr 101. I Stockholm uti Meeths sybehörs-handel Regeringsgatan n:r 26 hafva de funnits, men säkrast hos hr John Sörman samma gata n:r 4.

»Wippe».

Nr 104. Förvara brödet i en kopparkastrull med lock eller uti en blecklåda. Hufvudsaken är att locken sluta fullkomligt till, så att rummet blir lufttätt.

»Wippe».

Nr 102. Gnid de af kyla angripna delarna med kylsprit, som fås på apoteket. Till natten kan ni lägga på kalla omslag.

»Wippe».

Innehållsförteckning:

Välmening. Af *Ave.* — »Vindöga». Poem af »Höbo». — Hurleds Stina-Lotta ändrade humör. Teckning ur folklivet af *Math. Langlet.* Rational kosmetik. Af *D:r J. B.* — Våra dottrars verksamhet efter slutad skolkurs. — Sveriges Allmänna Pensionskassa. — Teater och musik. — Ett storstadsbarn. Berättelse för Idun af *Johan Nordling.* — Från Iduns läsekrets.

Sällskapslivet. — Bostaden. — Klädedrägten. — Husgerådet. — Köket. — Skafferiet. — Drycker. — Konservering. — Läkareråd. — Svar.

Lifförsäkring till verkliga kostnaden.

Associationen för Ömsesidig Lifförsäkring

(Mutual Reserve Fund Life Association i New York)

erbjuder på bekväma betalningsvilkor **Lifförsäkring** till verkliga kostnaden (= ungefär hälften af kostnaderna i bolagen enligt gamla systemet) med fastställda maximipremier, grundade på erfarenheten inom liförsäkringsrörelsen.

Inga aktieägare, som taga vinsten, eller andra intressenter, som dela öfverskottet.

Bestämda årsavgifter till bestridande af förvaltningskostnaderna.

Sträng sparsamhet i alla riktningar. Beqväma betalningsvilkor för försäkringsstagare, med bestämt maximibelopp.

Absolut säkerhet. lakttagande af försigtighetsåtgärder för att omöjliggöra spekulation eller bedrägeri.

Försäkring till nettokostnad enligt åldersskala och till ungefär hälften af kostnaderna vid det gamla systemet.

Vistelseort utomlands och utrikes resor förorsaka inga extra kostnader.

Prospekter och vidare upplysningar på begäran.

Allm. Telefon: 84 37.

Hufvudkontor för Sverige, Norge och Danmark i Stockholm: Vasagatan 22 A.

Ombud antagas.

[519]

Direktör: Johan Millén.

LEVERIN & C:o

61 Drottninggatan 61
3 tr. upp

få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

FOTOGRAFI-ATELIER

All slags Fotografering utföres omsorgsfullt enligt nutidens fordringar.

Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[46]

TJULANDER & C:o,

VINHANDEL,

55 Drottninggatan 55,

rekommendera sitt välsorterade lager af endast äkta utländska

Viner och Spirituosa.

Särskildt framhålles: finare **Champ.-Cognac** från de förnämsta firmor, flere år här i lager, **Bordeaux-viner** af välkända firmor samt **hvitt Portvin**, särdeles omtyckt.

[318]

Handarbete.

(7:de undervisningsåret.)

OBS! **Musiklektioner** i piano och gitarr meddelas äfven.
Norrländsgatan 31, 3 tr.
Stockholm.

Undertecknad mottager så väl äldre som yngre elever i allt slags handarbete, såsom: hvitsömsbroderi, märkning, schattérsöm på kläde, plysch och siden, hälsöm, macramé, filet-guipure, knypling (rysk och Vadstena), snörmakeriarbeten samt fornnordiska sömmader m. m. Prover och färdiggjorda arbeten finnas till påseende.

Magda Kempe.

[462]

Gust. G. Folckers
Skönfärgeri
och
Konsttvättning

N:r 2 Kungsholmstorg N:r 2.

Butiker: Regeringsgatan n:r 9 (postadr.),
Nyrogatan n:r 28 B,
Drottninggatan n:r 81 C.

Butik i Göteborg: Kyrkogatan n:r 15. [315]

Ramlösa Plantskola.

Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slag plantskoleartiklar är nu utkommen och tillsändes franko. Helsingborg i september 1888.

[522]

N. P. Jensen.

KULLE
Svenska Konstväfnader och Broderier.

Yllestramaljer, alla färger, Garn och Silke.

Förklädestyger, ylle och bomull. Äkta färger.

Originalmönster.

Bästa materialier.

Beställningar utföras på Möbeltyger, Mattor, Draperier m. m. i hvilken stil som önskas. Moderata priser. Stockholm, Drottninggatan 36.

Tillverkningsort:
Lund (Thora Kulle).

Filial:
Göteborg (Svenska industrimagasinet.) [37]

Etui- & Portfölj-

Fabrik

Hamngatan

36

Telefon:

49 70.

Otto Gilberg
Tillverkar **Etui**er för Smycken, Bordsilver, Schattull, Smyckeskrin, Syskrin, Album m. m., Infattar Fotografier. Monterar Tapiseriarbeten.

[506]

J. G. Hammars
Lampkök.

Stor värmeformåga. Brinna luktfritt. Brillant belysning. Pris: enkla med veke 4-6 kr., extra solida 7-8 kr., med 2 veckor 12 kr. Fullkomlig belåtenhet garanteras hvarje köpare. [292] J. G. HAMMAR, 30 Malmströmstorgsgatan.

Inbjudning till aktieteckning.

Aktiebolaget Sveriges Allmänna Pensionskassa

sanktionerad af Kongl. Maj:t den 10 aug. 1888.

Aktiekapitalet minst 250,000, högst 500,000 kr.

Hvarje aktie lydande å 25 kr.

Bolagets ändamål är: att mot så lågt beräknade inträdes- och årsavgifter samt så bekvämt ställda betalningsvilkor som möjligt — dock så, att erforderlig säkerhet för anstaltens bestånd förefinnes — bereda en hvar tillfälle att erhålla en bestämd årlig pension från fyllda fyratio år eller senare; att bereda begravningshjelp åt pensionskassans delegare; att när den för detta ändamål bildade byggnadsfondens medel det tillåta, anlägga tids- och ändamålsenliga hem för pensionärerna, der desse, om de så önska, kunna i mån af utrymme och på möjligast billiga vilkor, från 50 års ålder erhålla bostad m. m.

Aktiekapitalet skall utgöra säkerhet för fullgörandet af bolagets förbindelser. Aktierna äro ställda så lågt som till 25 kr., på det att en och hvar må såsom aktieägare kunna ingå i bolaget och såmedelst bidraga till det obestridligen allmännyttiga företagens förverkligande samt medverka till dess syften.

Så snart 10,000 aktier äro tecknade, utlyses konstituerande bolagsstämma, då af och bland aktieägarna styrelse utses, hvilken der efter utfärdad kungörelse om tid, sätt och ställe för inbetalande af de tecknade aktiebeloppen.

Bolaget träder i verksamhet, sedan det tecknade minimikapitalet till fullo inbetalts, då äfven prospekt och tabeller blifva för allmänheten tillgängliga.

Upprop, bolagsordning och anteckningslistor finnas genom villigt tillmötesgående tillgängliga i de flesta bankinrättningar och boklädor i hela riket. Stockholm i oktober 1888.

INBJUDARNE.

[549]

Nyheter för höstsäsongen 1888:

Damhattar, Färdiga Klädningar och Lösa Klädningskjolar, Tricotlif, tjocka helylle, 4: 50, 5: 50, 6 och 7 kr. st., Morgonrockar, Filtschalar från 5, 6 och 7 kr. st., Stickade Koftor och Västar, Underkjolar från 1: 50 till 10 kr. st.

Den sista stora nyheten i damverlden:

Snörlifvet La Sylfide, höga med fiskben,

Snörlifvet Victoria, låga med fiskben,

hvilka båda sorter gifva kroppen den skönaste figur med nästan ingen snörning.

Dessa utmärkta Snörlifv erhållas endast hos

Jansson & C:o,
Hötorget 6.

[546]

Sturegatan n:r 8. Telefon: 84 30.
 Laca v o y Ca, Cadiz. Årta Spanska Viner i Stockholm.
 Fersenska Terrassen. Telefon: 54 50.
 Kungsgatan n:r 7. Telefon: 87 70.